

Makro: İmalat sanayi mart ayında talep koşulları kaynaklı zayıfladı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), anekdotal bilgiye göre martta zayıf talep koşulları kaynaklı zayıfladı. Endeks aylık 1,0 puanlık azalışla ekim ayından bu yana en düşük seviyeye (47,3) geriledi. Çeyrek ortalamalarına göre ise 2024 yılı son çeyreğine yakın bir görünüm olması son çeyrekte sanayi üretimindeki hızlı toparlanmanın ilk çeyrekte sürmeyeceğine ilişkin geçmiş değerlendirmelerimizle uyumlu bir görünüm ortaya koydu. Bununla birlikte, sert bir geri çekilme yaşanmaması da belirgin bir düzeltme hareketi görmeyeceğimize işaret ediyor.

Aylık verilere göre üretim sorusu, yeni siparişlerdeki zayıflığa bağlı olarak yavaşlamaya devam etti. Üretim seyri istihdam kararlarını da olumsuz etkiledi. Firmaların mal alım miktarını azaltması ve girdi talebindeki düşüşle tedarikçilerin teslimat süreleri son altı aydır ilk kez kısaldı. Enflasyonist baskıların bir önceki aya göre bir miktar hafiflediği görülse de anketin düzenlendiği tarih itibarıyla son dönemde gerçekleşen kur hareketinin ankete yansımadığını düşünüyoruz. Sektörel bazda bakıldığında; gıda, ağaç ve kâğıt ile taşıt sektörleri dışındaki tüm sektörler eşik seviye altında kaldı.

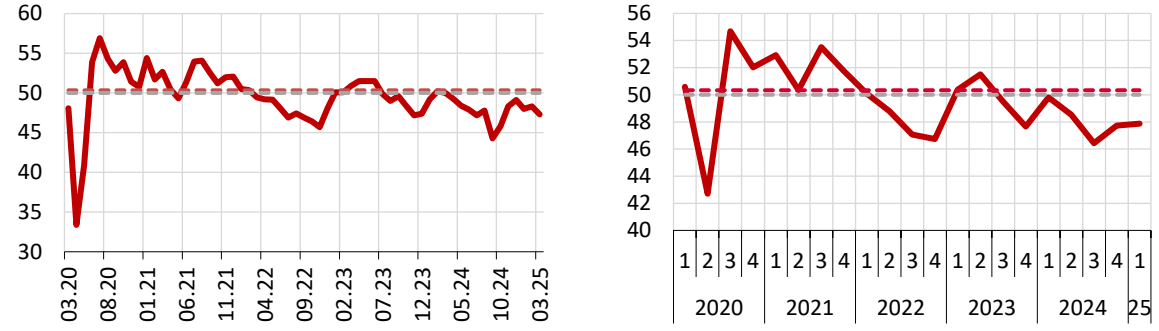
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **Talep koşulları kaynaklı üretimde yavaşlama eğilimi devam etti.** Mart ayında düşüş anekdotal bilgiye göre ekim ayından bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Nitekim **yeni ihracat siparişleri** ve **toplam yeni siparişlerde** yavaşlamanın devam ettiği görülüyor. Yeni siparişlerdeki yavaşlama Ekim ayından bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşirken, yeni ihracat siparişlerinde de Kasım 2022'den bu yana en sert düşüş kaydedildi.
- **İstihdam endeksi** son dört aydır azalış kaydediyor. Anekdotal bilgiye göre firmalar istihdam azalışında yeni siparişlerdeki yavaşlamanın etkili olduğunu belirtti.
- **Enflasyonist baskılar:** Anket katılımcıları, girdi fiyatlarının TL'deki değer kaybı kaynaklı artmaya devam ettiğini ancak enflasyonun hız kestiği değerlendirmesinde bulundu. Nihai ürün fiyatları enflasyonundaki artış da yavaşladı.
- **Tedarikçi teslimat sürelerinde azalış görüldü;** anket katılımcıları bunda zayıf talebin etkili olduğunu belirtti.

Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- **Manşet endekse göre,** gıda, ağaç ve kâğıt ile taşıt sektörleri dışındaki tüm sektörler eşik seviye altında kaldı. En sert düşüş ana metal sektöründe görüldü (Grafik 2). Çeyreksel bazda bakıldığında ise gıda dışındaki tüm sektörler 50 eşik seviyesinin altında kaldı. Bir önceki çeyreğe göre en belirgin azalış kimya sektöründe görüldü. Gıda, tekstil ve elektrik-elektronik sektörleri çeyreksel bazda ivme kaybetti.
- **Üretim endeksinde** en belirgin düşüş kimya sektöründe görüldü ve endeks Nisan 2020'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşti. Ana metal sektöründe de sert düşüş gözlemlendi (Grafik 3). En belirgin artış taşıt ile ağaç ve kâğıt sektöründe görülürken, endeksler eşik seviyenin de üzerinde gerçekleşti.
- **Yeni siparişler endeksi** ana metal başta olmak üzere elektrik ve elektronik ile kimya sektörlerinde belirgin gerilerken, ağaç ve kâğıt sektöründe güçlü artış kaydetti (Grafik 3).
- **İstihdam** endeksinde de en güçlü artış ağaç ve kâğıt sektöründe gerçekleşti. Ana metal ve kimya sektörleri dışındaki sektörlerde istihdam arttı (Grafik 3).
- **Girdi maliyet** endeksinde en sert düşüş tekstil ile ağaç ve kâğıt sektörlerinde gerçekleşti. Gıda ve mineral maddeler dışındaki sektörlerde azalış görülüyor (Grafik 3).

Grafik 1. İSO Türkiye İmalat Sanayi PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

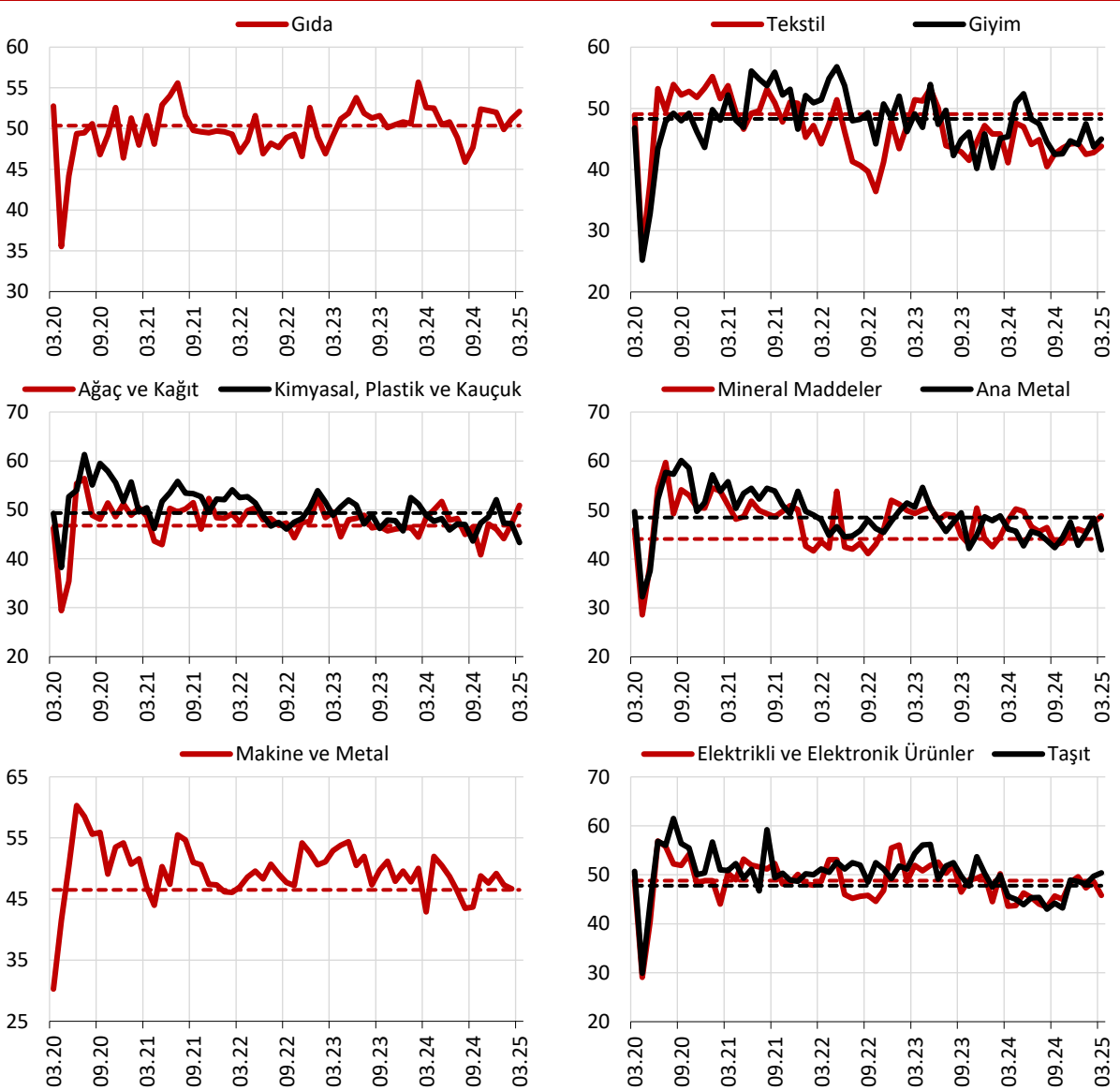

Not: Kesikli kırmızı ve gri çizgiler sırasıyla ilgili serinin 2006-2019 ortalamasını ve nötr (50) seviyeyi göstermektedir.

*Ocak-Şubat ortalaması

Kaynak: S&P Global, İSO

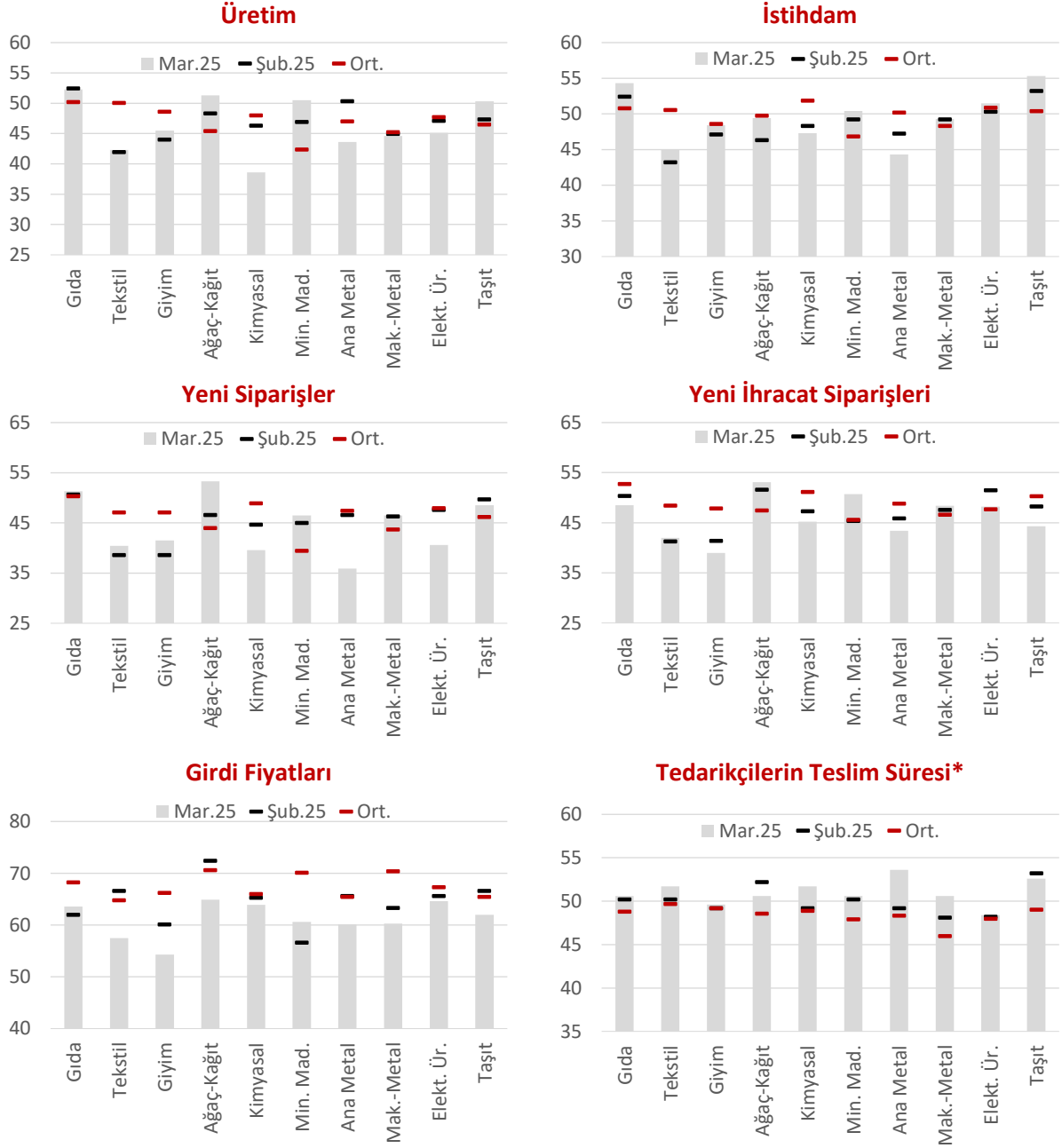
Grafik 2. Sektörel PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Not: Kesikli çizgiler aynı renkteki serinin 2016-2019 ortalamasını göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 3. Sektörlere göre PMI Alt Endeksleri (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Kaynak: S&P Global, İSO

* Daha düşük değer teslim süresinin uzadığı anlamına gelmektedir.

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne Őekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İř bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŐ, Ak Yatırım AŐ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŐ ve Ak Yatırım AŐ her an, hiçbir Őekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldıracaktır. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iř bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir Őekil ve surette Akbank TAŐ ve Ak Yatırım AŐ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekteştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekteştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir Őekil ve surette Akbank T.A.Ő, Ak Yatırım A.Ő ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir Őekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŐ, Ak Yatırım AŐ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iř bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim Őirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

